

Reisverslag Sovata & Sarateni Oktober 2018

Anna-Maria moet nog twee jaar wachten voordat
zij aan haar oogje geopereerd kan worden.

WAT VOORAF GING...

Op zaterdag 15 september, amper 3 weken voor ons vertrek naar Sovata, kregen wij het bericht dat er een grote uitbraak was van Hepatitis A. Met name in de meest arme wijken, zoals Hostad en Sarateni, was de uitbraak het hevigst. Kinderen mogen en kunnen niet naar school en heel Hostad met al haar bewoners, zouden 3 maanden in quarantaine moeten blijven. Vanzelfsprekend werd onmiddellijk contact opgenomen met de burgemeester van Sarateni en deze bevestigde de benarde situatie. In het gemeentehuis weet men zich geen raad en zij hebben ook niet de kennis en de middelen om adequaat te handelen in dit soort situaties.

Door SOS is direct contact opgenomen met de **Travel Clinic van het Erasmus MC in Rotterdam** om advies te vragen of het wel of niet verstandig zou zijn om af te reizen naar Sovata. Bij de Travel Clinic was nog niets bekend van een uitbraak van Hepatitis A, wel was het bekend dat er in het noorden van Roemenië een uitbraak was van de mazelen.

Na veelvuldig contact met de Travel Clinic van het Erasmus MC kwam het advies dat wij mochten afreizen naar Sovata mits iedere vrijwilliger ingeënt zou zijn tegen Hepatitis A, alle hygiëne voorschriften werden opgevolgd, er geen handen geschud zouden worden, geen ongekookte groenten eten, geen kraanwater te drinken, heel veel handen wassen en dat er al helemaal niet geknuffeld mocht worden. Dat laatste is erg moeilijk uit te voeren, maar voor onze veiligheid was het noodzakelijk om niemand te knuffelen.

Ondertussen was er dagelijks contact met Sarateni en Hostad om te achterhalen hoeveel zieke kinderen en mensen er zouden zijn. Op advies van SOS werd dokter Ilona gevraagd om in kaart te brengen hoeveel zieke kinderen en mensen er in deze gebieden zijn. Dat bleek een onmogelijke taak. Veel zieke mensen waren naar het ziekenhuis in Târgu Mureş (een grote stad op circa 60 kilometer van Sovata) gegaan in de hoop dat zij daar geholpen zouden worden.

In het beginstadium van Hepatitis A is er geen medicatie, maar is een schone omgeving en persoonlijke hygiëne van groot belang. De meeste mensen op Hostad hebben geen water en elektriciteit en dat bemoeilijkt dus de genezing. Het wachten is nu op koud weer zodat het virus vanzelf vernietigd wordt. Mensen en kinderen die al zo geel waren als een eierdooier, moesten opgenomen worden in het ziekenhuis. Dat gold natuurlijk alleen voor de mensen die de kosten van het ziekenhuis konden betalen.

Al met al werd onze reis uitgesteld van donderdag 4 oktober naar zaterdag 6 oktober. Het is heel verdrietig dat juist de mensen van Hostad niet bezocht mochten worden. Het was namelijk absoluut verboden om het gebied Hostad te bezoeken. In dit gebied is iedereen ziek en zijn er zelfs mensen en kinderen die al geel gekleurd zijn. Deze mensen hebben onze hulp zó hard nodig en wij voelen ons machteloos. Later in het jaar zal een klein groepje vrijwilligers afreizen naar Sovata en Sarateni om deze zeer arme mensen alsnog hun pakketten en goederen te kunnen geven.

Natuurlijk houden wij u via onze website www.stichtingsovata.nl op de hoogte van dit extra bezoek. Ook kunt u op onze website alle nieuwtjes, lopende en nieuwe projecten volgen. Wij stellen het tot slot zeer op prijs als u een bericht in ons gastenboek wilt plaatsen.

DE HEENREIS NAAR SOVATA:

Het was een beetje vreemd om niet met de R-Vent Sprinter van **Bergschenhoek Groep BV uit Bergschenhoek** te vertrekken richting Sovata. Na 9 jaar zeer trouwe dienst is de R-Vent Sprinter van **Bergschenhoek** naar de sloop gegaan en moesten wij op zoek naar ander vervoer. Gelukkig kregen wij de Mercedes Sprinter 311 CDI van **Hovetra BV uit Rhoon** aangeboden om naar Sovata te reizen. Deze Mercedes Sprinter is een rolstoelbus en voorzien van allerlei luxe snuffjes zoals airco, getinte ruiten en een automaat. Op zaterdagmorgen 6 oktober om 06.00 uur vertrok de groep van 5 vrijwilligers met deze bus van **Hovetra uit Rhoon** richting Sovata.

De eerste reisdag liep op rolletjes en zelfs het weer werkte aan alle kanten mee. Zondag, na een overnachting in Oostenrijk, verliep de reis tot een uur of 2 in de middag heel goed, totdat ineens het lampje van de accu ging branden op het dashboard. Na telefonisch contact met de eigenaar van de bus zou dat geen groot probleem zijn en reden wij vrolijk verder. Echter in het dorp Báránd in Hongarije, na 3 uur gereden te hebben en op ca 40 kilometer van Oradea, de grens van Hongarije met Roemenië, stopte de bus en was alle elektriciteit uitgevallen. Gelukkig kon de bus nog nét de parkeerhaven van de plaatselijke bus inrijden. De bushalte lag langs een zeer drukke tweebaansweg door het dorp. In het dorp was geen mens te zien en raasden de vrachtwagens en personenauto's met hoge snelheid langs ons heen. Dat was best een beetje angstig en gevaarlijk.

Het eerste wat wij deden was de ANWB bellen voor hulp. Doordat niemand van ons een buitenlanddekking had, kon de ANWB niet veel meer voor ons doen dan een pension boeken voor de nacht. Het was inmiddels al 18.30 uur en donker. Toch hebben wij toen nog het Customer Care Assistent (CAC), de 24-uurs nooddienst van de Mercedes Benz in Nederland, gebeld. Het CAC heeft een rapport opgemaakt van de technische problemen van de bus en zou de volgende ochtend laten weten wanneer er hulp zou komen om de bus te repareren of een sleepauto zou sturen. Inmiddels was het nog later geworden en werd er een taxi gebeld die ons naar het pension zou brengen die de ANWB voor ons gereserveerd en betaald had. Na 40 minuten rijden, aangekomen bij het pension, bleek deze gesloten en was er niemand aanwezig. Gelukkig wist onze taxichauffeur een hotel in Berettyóújfalu, een plaats dat 25 kilometer verder lag. Dat was prima en wij waren opgelucht dat er een oplossing was voor de nacht.

De volgende morgen werden wij inderdaad gebeld door het CAC dat er een sleepwagen zou komen om de bus op te halen. Cees en Yvonne namen een taxi om van het hotel in Berettyóújfalu naar Báránd te komen. Wij moesten natuurlijk bij de bus zijn voor de sleutel en de autopapieren. Na tweeënehalf uur wachten kwam de sleepwagen. De sleepwagen was eigenlijk te kort en te licht om de grote bus mee te nemen. Na veel vijven en zessen stond de bus op de sleepwagen en konden wij met de sleepwagen mee naar Debrecen waar de Mercedes dealer gevestigd is die de bus zou repareren. De bus was zo zwaar dat de achterkant van de sleepwagen telkens de grond raakte en een scherp krassend geluid maakte. Wij hoopten dat wij de tocht naar de dealer in Debrecen zouden halen zonder brokken of ongelukken. Aangekomen bij de dealer bleek dat er een betalingsgarantie moest komen voordat de bus gerepareerd kon worden. Ook dat is in orde gekomen en konden Cees en ik weer terug naar ons hotel in Berettyóújfalu. Na twee dagen was de bus gerepareerd en gingen wij weer vrolijk op pad richting Sovata.

Natuurlijk maakten wij een tussenstop in Oradea Tinca, de plaats waar Zoltan in mei van dit jaar is opgenomen in het verpleeghuis. Inmiddels was Zoltan verplaatst naar een ander verpleeghuis in Dumbrava, een plaats op 15 minuten afstand van Oradea Tinca. Door nachtmerries geplaagd schreeuwde Zoltan veel in de nacht en dat was voor de andere bewoners niet prettig.

In het huis in Dumbrava is Zoltan meer op zijn plaats en daar heeft niemand last van elkaar gedurende de nacht. Dit verpleeghuis heeft ook prachtige kamers, een goede verzorging, een schitterend aangelegde tuin en veel dieren zoals ezels, vogels, lama's, kippen en geitjes.

Wij hadden onze komst niet aangemeld bij de directie van het huis en wij zagen bij binnenkomst in de tuin een goed verzorgde en mooi aangeklede Zoltan. Wij kregen een brede glimlach van hem en Zoltan was zichtbaar blij met ons bezoek. Er zijn in dit verpleeghuis helaas geen andere Hongaarse patiënten en dat maakt het communiceren moeilijk voor hem. De meeste mensen die in Sovata wonen, spreken zowel Hongaars als Roemeens en verwachtten wij dat Zoltan ook een beetje Roemeense zou kunnen spreken, maar misschien wil Zoltan geen Roemeens spreken. Tijdens ons bezoek gaf Zoltan aan dat hij veel fantoompijn heeft in zijn linker stomp. Soms huilde hij van de pijn. Yvonne heeft gevraagd om de Roemeense dokter te kunnen spreken. Zij kwam inderdaad een half uurtje later en met de dokter is in het Engels afgesproken dat Zoltan tramadol zal krijgen zodat de pijn veel minder zal worden. Uit dit gesprek bleek ook dat Zoltan 's nachts zijn Pampers uit trekt en alles wat er in zit tegen de muren smeert. Ook maakt hij zijn kussen telkens kapot. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. De dokter bevestigde ons dat de geestelijke gesteldheid van Zoltan niet goed is. Dat zagen wij afgelopen april ook al, in de periode van oktober 2017 tot en met april 2018 was de geestelijke gesteldheid van Zoltan al erg achteruitgegaan. Het is en blijft een geweldig goede beslissing dat Zoltan veilig is en in een verpleeghuis is waar hij met liefde en alle goede zorgen wordt omringd. Voor de familie van Zoltan hebben wij foto's gemaakt en zullen die aan de familie in Sovata afgeven. Met een dikke knuffel en de belofte dat wij gauw weer terugkomen, nemen wij afscheid van Zoltan en de verzorgers van het huis.

Wij gaan onze reis verder vervolgen. Na ruim 5 uur rijden komen wij woensdagmiddag in Sovata aan waar Geert ons opwacht. Geert is de dag voor onze aankomst aangekomen en heeft samen met Levente het transport opgevangen en al heel veel dozen voor de scholen, crèches en thuiszorg uitgereden. Dat is fantastisch en wij kunnen daardoor morgen snel aan de slag. Wel is het een onrustig idee te horen dat er veel beren gesignaleerd zijn in Sovata en Sarateni. Een beer is gezien vlak naast ons logeeradres, een beer is gevangen op de Iliesi. Bij Tunde, een van onze Roemeens/Hongaarse hulpverleners, was er de avond voor onze komst een flinke beer in haar tuin. Ik geloof dat wij de beren enger vinden dan de uitbraak van Hepatitis. Niet fijn dat er zo veel beren rondlopen in onze omgeving. Dat betekent dus dat niemand van ons zomaar in de schemer naar buiten mag, slechts als het noodzakelijk is naar buiten te gaan en dan alleen met de eigen bus. Beren zijn hele snelle dieren en hebben je zo te pakken. Brrrrr.... Nu snel de bus leeghalen, de koffers naar onze kamers, even opfrissen en gezellig met elkaar iets eten. Daarna lekker naar bed en morgen op tijd wakker worden en aan de slag.

DONDERDAG 11 OKTOBER 2018

Vandaag begint de groep, die gisteren met de bus is aangekomen, op de Minei en de 1 Mai straat. Op de Minei, de wijk van de voormalige vuilnisbelt, is het rustig als wij aankomen. De mensen herkennen onze nieuwe bus niet en reageren daardoor niet. Totdat Emöke-Isabelle ons herkent en vliegt ons om de nek. Oeps dat was dus niet de bedoeling en leggen haar uit dat knuffelen nu even niet verstandig is vanwege Hepatitis A. Zij begrijpt de problematiek inzake de hepatitis en vertelt ons dat er in haar omgeving ook mensen ziek zijn. Wij vragen haar de andere bewoners te roepen en wij halen alvast de voor hen bestemde dozen uit de bus. Voor ieder gezin zijn er voedselbonnen, een voedselpakket, een tas met toiletartikelen, paracetamol en groentezaden. Iedereen is er hartstikke blij mee en pakken de spullen gretig aan. De bewoners staan een beetje te dralen en het lijkt of zij het afscheid een beetje proberen te rekken.

Op onze vraag wat er aan hand is en of er misschien een vraag is, begint iedereen door elkaar te praten en druk te gebaren. Het probleem is hout voor de winter. De prijs van het winterhout is weer verhoogd en de prijs voor 1 meter winterhout bedraagt 200 lei (= € 50,-) en ieder gezin heeft ongeveer 10 meter hout voor de winter nodig. Zoveel geld hebben deze mensen niet en vragen SOS om hen te helpen. Vanzelfsprekend hebben wij de mensen gevraagd wat zij zelf kunnen bijdragen in geld of in illegaal hout. Voor 5 meter per gezin kunnen zij zelf zorgen en na kort overleg met het bestuur van SOS is besloten om ieder van de 5 gezinnen 5 meter winterhout te geven. Stralende gezichten en 1000x dank voor deze enorm grote hulp. Wij vragen Levente, een van onze hulpverleners, te zorgen dat het winterhout tijdig bij de mensen bezorgd wordt.

Als laatste bezoeken wij Anna en haar kinderen iets verderop op de Minei. Anna woont in een met plastic omhuld houten krot. Het plastic wappert aan alle kanten en is gescheurd. Anna is blij ons te zien en komt ons onmiddellijk de papieren geven van de operatie van Remigio. Remigio is het middelste kind en 10 jaar oud. In april hoorden wij dat Remigio geopereerd moest worden aan een niet ingedaalde teelbal. De operatie is prima verlopen en Anna is SOS zeer dankbaar voor de hulp voor de operatie. Helaas kwam Anna met het bericht dat zij in het voorjaar van 2019 weg moet uit deze krot, maar zij heeft nog geen idee waar zij en haar drie kinderen naar toe moeten. Wij blijven dit gezin natuurlijk op de voet volgen.

Wij rijden naar de 1 Mai die niet ver verwijderd is van de Minei. Ook hier kijken de mensen niet verbaasd op van onze bus. De bus heeft getinte ruiten en wij zijn daarvoor onherkenbaar voor mensen buiten de bus. Zodra de bus opengaat en de bewoners ons zien, is de blijdschap groot en gaan er deuren, ramen en tuinhekjes open. Natuurlijk moeten wij wel de volgorde van de huisnummers aanhouden en vragen de mensen terug te gaan naar hun huisje en daar te wachten totdat wij komen. Voor alle gezinnen op de Minei hebben wij naast de persoonlijke gezinspakketten ook voedselbonnen, voedselpakketten, een tas met hygiëneproducten, paracetamol en voor degene die een stukje grond hebben, groentezaden. Het is een feest om al die blij gezichten en een dansende Richard te zien. Richard is altijd zo blij met de cadeautjes die voor hem in de doos zitten. Een voetbal en een mooie vrachtwagen zijn deze keer voor hem ingepakt.

Verder in de straat komen wij bij Rozalia en haar drie kinderen. De tweeling Milan en Robert van 10 jaar en dochttertje Amanda van 2,5 jaar. De jongens hebben ADHD, hebben psychische problemen en zijn dyslectisch. Er zijn voor kinderen met fysieke problemen geen aparte scholen en deze kinderen zitten in een gewone klas om nog iets te kunnen leren. Milan en Robert kunnen niet mee met de kinderen van hun leeftijd en moeten naar een klas waar veel jongere kinderen zijn. Dat geeft veel problemen voor de kinderen, maar ook voor het onderwijzend personeel.

Tot overmaat van ramp heeft de tweeling ook een bril nodig. Op ons advies worden zij naar de opticien gestuurd en worden de brillen opgemeten. Het blijken behoorlijke afwijkingen te zijn; Milan heeft glazen nodig van -3 en Robert heeft glazen nodig van + 2.5. Over een week zijn de brillen voor de jongens klaar en natuurlijk zal SOS de totale kosten van 520 lei (= € 130,-) betalen.

Verder op de 1 Mai bezoeken wij ook Ilka, Ilka woont in een krotje achter de houtfabriek, naast het krotje van haar zoon Sandor. Voordat wij bij Ilka komen, moeten wij weilanden door en over slootjes springen. Bij het breedste slootje is een bruggetje maar deze heeft zijn beste dagen gehad en hopelijk stort het niet in als wij er overheen lopen.

Waar Ilka woont is het een zielige vertoning en de situatie wordt er hier niet beter op. Vorig jaar zijn haar dochter Jolan met haar gezin en haar kleinzoon met vrouw verhuisd naar een betere woning op een ander gedeelte van de 1 Mai. Ilka voelt zich door het vertrek van haar dochter erg alleen en ziet er ziekelijk uit.

Haar buik is erg opgezwollen en lijkt er iets goed mis. Ook heeft zij nog de zorg voor haar 8-jarige kleinkind Anna-Maria. De moeder van Anna-Maria is er met haar zoontje en een andere man vandoor en haar vader Sandor leeft met een andere vrouw en heeft daar een kindje mee. Tot overmaat van ramp is hij nog verhuisd naar een andere wijk en is er weinig tot geen contact met zijn dochtertje. Anna-Maria is dus afhankelijk van haar grootmoeder en heeft op deze manier weinig toekomst. Ilka kan Anna-Maria ook niet naar school brengen, dat is veel te ver en alleen kan het kleine meisje niet naar school. Ilka kan gelukkig even lachen als zij de dozen krijgt die wij voor haar meegenomen hebben. Kleding, schoenen, dekens, voedsel en toiletartikelen zijn voor haar ingepakt. Voor de kleine Anna-Maria hebben wij snoepjes, speelgoedjes, kleding en warme laarsjes. Het is een beetje lastig om hier weg te gaan en voelen ons best een beetje verdrietig over de situatie waarin deze mensen moeten leven.

Een stukje verderop bezoeken wij Brigita. Wij schrikken een beetje van haar smalle gezicht en haar dunne lijfje. Tijdens ons laatste bezoek haar in april van dit jaar, zag zij er beter uit dan nu. Brigita geeft aan dat zij zich ziek voelt en het leven moeilijk vindt. Iedere dag zorgen voor eten en straks als de strenge winter komt, moet zij ook voor hout voor de kachel zorgen. Het is haar allemaal te veel. In de afgelopen zomer heeft Brigita veel last gehad van het stijgende water achter haar kleine hutje. Regelmatig stond er een paar centimeter in haar hutje en dat was moeilijk weg te krijgen en al helemaal niet droog te krijgen. Wij voelen diep medelijden met haar en proberen haar op te vrolijken met de spullen in de dozen die wij voor haar hebben meegenomen. Dat lukt best een beetje en ook met de enveloppe met de voedselbonnen is zij reuzeblij. Mensen vanaf 50 jaar worden de ouderen genoemd en hebben het vaak moeilijk om aan voedsel en winterhout te komen. Dat is erg verdrietig en SOS probeert natuurlijk te helpen daar waar mogelijk is. Zonder haar te knuffelen zeggen wij Brigita gedag en beloven haar in april volgend jaar weer een bezoek te brengen. Na Brigita brengen wij de andere gezinnen ook nog even een bezoek.

Ondertussen is Janny met haar team en Geert met zijn team druk bezig om alle 134 gezinnen op de Iliesi te bezoeken. Met het bezoeken van al deze gezinnen is ieder team 3 volle dagen bezig. Het valt op dat er op de Iliesi veel ouderen problemen hebben met het betalen van de kosten van medicatie. De voedselbonnen en de voedselpakketten worden gretig door de mensen aangepakt. Later in het verslag komen wij nog even terug over de bezoeken aan de Iliesi. Ook het team van Coby en Willy is druk met het bezoeken van de gezinnen die verspreid over Sovata wonen. De gezinnen die Coby en Willy bezoeken zijn over het algemeen gezinnen waarmee het in de loop der jaren al stukken beter gaat. Desondanks blijft hulp in de vorm van voedselbonnen en/of een voedselpakket van groot belang.

Het is al aardig laat als de teams binnen druppelen en willen graag stuk voor stuk hun ervaringen en verhalen delen met de andere teams. Na een warme douche en een heerlijke warme maaltijd zoekt iedereen zijn kamer op en gaan vroeg slapen. Morgen weer een drukke dag.

VRIJDAG 12 OKTOBER 2018

Na het ontbijt is iedereen klaar voor de dag van vandaag. De dossiermappen, de persoonlijke pakketten, groentezaden en alle andere spullen staan klaar in de busjes die de teams naar hun wijken zullen brengen. Coby en Willy gaan verder met het bezoeken van verspreid liggende gezinnen, de teams van Geert, Joke en Janny gaan verder op de Iliesi en ons team bezoekt vandaag de Capeti. De Capeti is een wijk waar de mensen over het algemeen rustig en gastvrij zijn. Op zich gaat het best goed met het overgrote deel van de bewoners. Vanuit de bus worden de voedselpakketten, toiletartikelen, paracetamol, groentezaden en de voedselbonnen uitgereikt.

Vijf van de in totaal 47 gezinnen hebben onze hulp nog dringend nodig en deze gezinnen worden na het uitreiken van de spullen vanuit de bus apart bezocht door ons team. Een van die gezinnen die het erg moeilijk heeft, is het gezin van Emese. Emese heeft twee kinderen, zoon Zsolt van 8 jaar en dochtertje Orsolya van 3 jaar. Zsolt is door zuurstofgebrek lichamelijk zwaar gehandicapt en incontinent. Het kopen van Pampers is sowieso niet mogelijk en ook de verzorging van Zsolt drukt zwaar op het jonge gezin. Zsolt heeft de laatste tijd veel aanvallen van epilepsie en ziet er wat dunnetjes uit. Hij lacht wel als hij ons ziet en maakt kleine geluidjes. De kleertjes die hij aan heeft zijn de enige kleertjes die hij heeft. De rest is te klein of kapot. Zijn hele lijfje ruikt naar de urine en zijn kleding is kleddernat. Dat is zó zielig! Vanzelfsprekend hebben wij kleding, sokken, Pampers, speelgoedjes, voedselbonnen en een voedselpakket voor dit gezin meegenomen. Zijn moeder Emese zal hem na ons vertrek wassen en omkleden en hem een schone pamber aandoen. Als een gezin niet genoeg Pampers voor de baby heeft en moet wachten totdat wij komen, gebruiken zij de gebruikte Pampers meerdere malen. De pamber wordt leeggooit en boven de kachel te drogen gehangen. Als de pamber opgedroogd is, kan deze weer gebruikt worden. Het is dus van groot belang dat dit gezin voldoende Pampers voor Zsolt krijgt, zodat hij geen verdere uitslag op zijn billetjes krijgt door de eerder gebruikte Pampers. Voor dit gezin is ook een vloerkleed meegebracht en daarop kan Zsolt zo nu en dan even liggen. Emese bedankt ons heel hartelijk en natuurlijk brengen wij volgend jaar april weer alles wat er nodig is voor dit gezin.

Oma Gyongyver krijgt ook een bezoek van ons team. Zij heeft de zorg voor haar 15-jarige kleinzoon Geza. Geza gaat wéér niet naar school. De ene keer heeft hij in zijn hand gezaagd, een andere keer was hij gevallen, weer een andere keer had hij de griep en zo hoorden wij 100 verhalen waarom Geza niet naar school gaat. Het was nu na 5 keer waarschuwen klaar en oma Gyongyver heeft geen voedselbonnen, voedselpakket en de gezinsdoos gekregen. Het moet nu echt duidelijk zijn dat SOS alleen hulp geeft aan de gezinnen waarvan de kinderen naar school gaan. Gyongyver kijkt verongelikt en vol ongeloof naar ons en nogmaals wordt haar uitgelegd dat het naar school gaan heel belangrijk is voor de toekomst van de kinderen. Zij zegt het te begrijpen en loopt langzaam en teleurgesteld haar hutje in.

Verder op het pad woont het gezin van Katalin en Ioan. Dit gezin telt 6 kinderen waarvan de 3 oudste kinderen al een eigen gezin hebben en de 3 kleintjes van 11, 10 en 4 jaar thuis wonen. Dit gezin is al meerdere keren gewaarschuwd dat de drie kinderen naar school moeten. Een gegronde reden waarom de kinderen niet naar school gaan, wordt er niet gegeven. Ik wijs hen op de gevolgen van het niet naar school laten gaan van de kinderen en de vader van het gezin kijkt mij vijandig aan.

Op het gezinsdossier staat duidelijk aangegeven dat dit gezin 3x gewaarschuwd is en dat alle hulp stopt als de kinderen nog steeds niet naar school gaan. De vader vraagt mij waar ik mij mee bemoei en ik krijg een enorme scheldpartij over mij heen. Jammer dat de vader zo eigenwijs is en alle hulp nu gestaakt zal worden. Dit gezin heeft gewoon hulp nodig, zeker als je ziet hoe armzalig deze mensen wonen. Maar helaas, het is niet anders. Als wij via het stukje grond achter zijn huis verder willen, zien wij dat de doorgang helemaal geblokkeerd is. In zijn boosheid heeft hij het pad geblokkeerd met een paardenwagen, stukken hek en allerlei groot gereedschap. Gelukkig helpt een van de andere gezinnen ons om over een ander stuk pad en een klein slootje heen te komen en kunnen wij verder met onze bezoeken.

Het is even klimmen om helemaal aan het einde van het pad te komen om Emma te bezoeken. In februari van dit jaar heeft de man van Emma zich verhangen omdat hij niet goed meer voor zijn gezin kon zorgen. Emma was toen 6 maanden zwanger van haar 4de kindje en heeft een dramatische periode achter de rug. Gelukkig blijkt Emma de draad van het leven weer goed opgepakt te hebben en lacht ons vrolijk toe.

Heel gastvrij worden wij ontvangen en worden wij getrakteerd op een heerlijke zoete appel uit een van de bomen. Wat goed om te zien dat zij zich zo goed kan redden en Emma vertelt dat zij zo nu en dan werk heeft op het land en dat haar moeder dan op de kinderen past. Het is echt onvoorstelbaar hoe goed zij haar zaakjes op de rit heeft. Heel fijn! Aangekomen bij het hutje van Veronika, zien wij dat het huisje bijna leeg is. Wij vragen de burens waar Veronika is en wat er aan de hand is. Wij kregen te horen dat Veronika met haar kindje weer terug is naar de Morii. Daar kijken wij van op, want zo lang woonde Veronika nog niet met haar nieuwe partner Gyorgy op de Capeti. Als wij op de Morii zijn, zullen wij wel ontdekken of Veronika inderdaad terug is bij haar grootmoeder, haar moeder en haar twee neven.

Het is onvoorstelbaar mooi weer en dat is heel plezierig voor het bezoeken van de gezinnen in de diverse wijken. Deze keer gelukkig geen glijden en glibberen in de blubber. Als iedereen weer terug van de bezoeken, worden de ervaringen uitgewisseld en gaan wij een hapje eten. Daarna lekker naar bed.

ZATERDAG 13 OKTOBER 2018

De teams van Janny en Geert en Joke gaan verder met hun bezoeken aan de gezinnen op de Iliesi. In het reisverslag van april 2018 hebben wij u verteld over Elisabeta en Andrei. Dit oudere stel is afhankelijk van een koe en van de melk. Door de verse melk iedere dag te verkopen, kunnen zij in hun levensonderhoud voorzien. De koe die zij hadden is begin dit jaar overleden tijdens de bevalling van een kalf. Ook het kalfje is daarbij overleden. Dat was heel erg verdrietig en SOS heeft toen besloten om dit stel een nieuwe koe te geven voor een bedrag van 1000 lei (€ 250,-). De nieuwe koe bleek drachtig te zijn en was het reuze spannend of de bevalling van dit kalf wel goed zou gaan. Janny en haar team kunnen u vertellen dat de bevalling prima is verlopen en dat er een mooi en gezond kalf is geboren. Fantastisch!! In de periode dat de koe drachtig was, kan de koe geen melk geven. Geen melk, geen inkomen. Om deze periode door te komen, hebben deze twee oudjes voedselbonnen gekregen. Natuurlijk waren zij daar verschrikkelijk blij mee.

Irina die eind 2017 haar man Arpad heeft verloren en daardoor geen inkomen meer heeft, krijgt ook een bezoek. Irina moest voor de Sociale Dienst 6 dagen per week, 9 uur per dag werken en kreeg daarvoor een salaris 140 lei (€ 35,-) per maand. Dat is veelte weinig geld om samen met haar dochter in het levensonderhoud te voorzien. Gelukkig heeft zij een Nederlandse sponsor die haar steunt daar waar nodig is. Geweldig en het leven van Irina heeft daardoor een mooie wending gekregen. Met Guyla, de man van de in begin april 2018 overleden vrouw Judith, gaat het redelijk. Hij mist zijn vrouw verschrikkelijk en kan moeilijk zijn draai vinden. Rozalia, de oudere vrouw met een enorme wond aan haar linkerbeen, is vlak na ons bezoek van april 2018 overleden. Voor Rozalia is het fijn dat zij de rust heeft gevonden die zij zo nodig had.

Het gezin van Irina en Karoly heeft 3 zonen en alle drie de kinderen zijn doof. De doofheid heeft te maken met een erfelijke oor afwijking in de familie van de vader. Gelukkig hebben de kinderen een hoorapparaat en kunnen alles goed verstaan. Irina vertelde dat er in het dorp van Sovata een oorarts is die gebruikte hoorapparaten kan aanpassen voor andere mensen. Dat is natuurlijk fantastisch en wij roepen onze sponsors op om gebruikte hoorapparaten (met batterijen) bij ons te brengen, zodat er meer mensen een gratis hoorapparaat kunnen krijgen.

In de tussentijd gaat ons team de gezinnen op de Trandafirilor, Morii en Ciocârliei bezoeken. Op de Trandafirilor is het ook erg rustig als wij aankomen. Wij zien dat het oude, houten flatgebouw in een nog slechtere staat verkeert nu het 's nachts erg vochtig is. Overdag is het stralend weer en droogt het houten gebouw aardig op, maar na regen en vocht in de nacht ziet het gebouw er nog belabberder uit.

Na een nieuwsgierige blik van Rozalia wat deze onbekende bus op hun terrein komt doen, springt zij blij op als zij ziet dat wij het zijn. Met luide stem roept zij de andere bewoners dat zij direct moeten komen. Ook hier is het weer moeilijk om de mensen niet even te knuffelen of de handen te schudden. Zij begrijpen dat door de uitbraak van Hepatitis voorzichtigheid in acht genomen moet worden. In plaats van de gebruikelijke knuffels, krijgen wij nu handkusjes en Denes maakt zelfs een diepe buiging voor ons. Denes is vrolijk en heeft de draad van het leven weer goed opgepakt na het overlijden van zijn vrouw. Cees haalt ondertussen alle dozen uit de bus en de bewoners staan nieuwsgierig te kijken hoeveel dozen er voor ieder van hen klaarstaan. Nadat de gezinsdossiers zijn bijgewerkt en alle aantekeningen zijn gemaakt, horen wij dat het gebouw waarschijnlijk volgend voorjaar tegen de vlakte zal gaan. Voor Ferenc en zijn zoon en voor Rozalia zal een andere woonruimte gezocht worden door de gemeente. Denes en Juliana zullen ergens een kamer moeten huren en als het goed is hebben zij al iets op het oog. Wij hopen van harte dat deze mensen nu eindelijk op een rustige, goede en fijne plek terecht komen. Vanzelfsprekend worden wij tussentijds door Tunde, onze Roemeense hulpverlener voor die wijk, op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Snel door naar de Morii waar wij, zoals altijd, eerst Attila, de man met MS, gaan bezoeken. Zijn moeder doet de deur open en verwelkomt ons allervriendelijkst en nodigt ons uit om binnen te komen. Zodra wij de kamer van Attila binnenkomen zien wij dat het niet goed gaat met hem. Attila staart naar een punt in de kamer en geeft geen enkele reactie. Zijn moeder vertelt ons dat Attila weer ernstige koortsaanvallen heeft gehad. Temperaturen van 39 en 40 graden is niet niks. De moeder van Attila verzorgt haar 46-jarige zoon dag en nacht en kan in een periode van hoge koorts alleen maar bidden dat haar zoon het zal overleven. Voor dit gezin kunnen wij niet veel meer doen dan de dozen met incontinentiemateriaal, beddengoed, handzeep, handdoeken etc. aan haar over te dragen. Op dat moment krijgen wij een grote glimlach van zijn moeder als dank voor alle spullen. Hopelijk gaat het snel beter met Attila.

Nu door naar Irina. Irina is een klein en pittig wijfie. Als wij aankomen hoor ik haar al roepen vanaf haar erf. Het schamele hutje huisvest heel wat gezinsleden. In de enige ruimte van het hutje wonen buiten Irina zelf ook dochter Lujza en haar twee zonen Csaba van 31 en Levente van 26 jaar. Beide zonen zijn verstandelijk niet gezond en hangen vaak rond in het kleine straatje. Sinds kort woont nu ook kleindochter Veronika met haar kindje bij Irina. Veronika was eind vorig jaar verhuisd naar de Capeti, samen met haar nieuwe partner en kindje. Wij zijn benieuwd wat de reden van haar verhuizing is. Ondertussen gaat het scheve en loshangende hek open en de kleine Irina stapt met een grote lach naar buiten. Irina begint direct met een kraakstemmetje te kletsen, maar niemand die iets verstaat van wat zij te vertellen heeft. Ik maan haar om rustig en duidelijk te praten, zodat ik ook kan begrijpen wat zij zegt. Dat lukt nu aardig en wij begrijpen van haar dat Veronika inderdaad weer hier woont met haar kindje. Grote onenigheid met haar partner Gyorgy is de oorzaak van de terugkomst van Veronika. De partner van Veronika wilde graag nog een kindje erbij, maar Veronika heeft al 5 kinderen waarvan 4 kinderen in het kinderkuis wonen. Zij kan gewoon niet voor alle kinderen zorgen en ik vind haar beslissing terecht. Terwijl wij praten met Irina, komt Gyorgy op bezoek en wil graag met Veronika praten. Veronika wijst hem naar een boomstam en zij gaat erbij zitten. Wij kunnen het gesprek niet horen maar gaan ervan uit dat de problemen tussen deze twee mensen opgelost zullen worden. Zoals altijd krijgen wij een paar vreemd gegroeide appeltjes aangeboden van Irina. Met haar vieze handjes wrijft zij de appeltjes op en kijkt of wij onze tanden erin gaan zetten. Dat doen wij dus niet en zeggen haar dat wij de appeltjes voor later in de middag bewaren. Zij moppert wat en haar aandacht is ineens op de dozen gericht die voor haar meegenomen zijn. Natuurlijk grist zij ook de enveloppe met de voedselbonnen uit onze handen, zij is er zó blij mee!!! Wij wensen Irina het allerbeste en gaan verder de straat in...

Als laatste komen wij bij AnnaMaria. AnnaMaria woont bij haar vader, een oom met zijn partner Emma en haar stiefbroertje Peter-Miklos. De vader, de oom en Emma drinken graag en veel alcohol. Werken doen zij alleen als zij geld nodig hebben voor drank. De kinderen moeten maar voor zichzelf zorgen en zien dat zij aan eten komen. Tijdens de schooldagen kunnen AnnaMaria en Peter-Miklos via School 2, dagelijks een warme maaltijd krijgen op kosten van SOS. Als de scholen dicht zijn door schoolvakanties zijn de kinderen op zichzelf aangewezen en eten dan vaak gekookt onkruid met droog brood. Heel veel meer dan zorgen voor een warme maaltijd, kleding en schoenen voor de kinderen kunnen wij helaas niet doen. Beide kinderen zijn het leven op straat gewend en staan hun mannetje wel als er iets aan de hand is. Natuurlijk houden wij deze mensen streng in de gaten en bij de minste onregelmatigheid kan er ingegrepen worden. Wij geven AnnaMaria en Peter-Miklos ieder hun doos en hopen dat de vader en de oom de spullen van de kinderen niet gaan verkopen. Lief worden wij uitgezwaaid door AnnaMaria en Peter-Miklos en zeggen hen dat wij in april volgend jaar weer terugkomen.

De dag vliegt voorbij en gaan als laatste voor vandaag naar Ildiko, de zus van Zoltan. Zoltan is in een verpleeghuis in Dumbrava is opgenomen. Vanaf de Morii steken wij de ongeplaveide straat over en klimmen een beetje omhoog naar het huis van Ildiko. Ildiko en haar man Istvan zijn in de tuin bezig om de appels op te rapen en de rest uit de bomen te halen. Van de appels wordt appelmoes gemaakt en de schillen worden gebruikt om palinka te maken. Zij is heel blij ons te zien en begroet ons heel hartelijk. Ik vertel haar over het bezoek dat wij aan Zoltan hebben gebracht en dat Zoltan is overgebracht naar het verpleeghuis in Dumbrava dat slechts enkele kilometers verder ligt. Ildiko begrijpt dat het schreeuwen in de nacht niet kan en zij is blij dat Zoltan nu beter op zijn plaats is in Dumbrava. Natuurlijk geven wij de foto's die wij afgelopen april gemaakt hebben van Zoltan en van het verpleeghuis waar hij toen verbleef. Met tranen van blijdschap bekijkt zij de foto's en natuurlijk laat ik haar ook de foto's zien van het bezoek dat wij eerder deze week aan Zoltan brachten. Vol ongeloof over zijn goede uiterlijk en blijde gezicht, wrijft zij over de foto en fluistert lieve woordjes. Het zou fantastisch zijn als Ildiko en Istvan van het voorjaar een bezoek zouden kunnen brengen aan Zoltan. Wij gaan proberen om dat in orde te krijgen en gaan daarvoor de afspraken maken. Ildiko is helemaal gelukkig met het voorstel om Zoltan te bezoeken en knijpt mij zowat plat van blijdschap. Met veel lieve woorden van Ildiko nemen wij afscheid van haar en Istvan.

Moe maar voldaan rijden terug naar ons logeeradres en treffen daar ook de andere teams. Lekker onder de douche, gezellig eten met elkaar, bijkletsen en naar bed.

ZONDAG 14 OKTOBER 2018

Deze dag is, in tegenstelling tot alle andere reizen, een rustige dag. Normaal gesproken gaan wij op zondag naar Hostad om daar de gezinnen te bezoeken en hen de spullen te brengen die zij hard nodig hebben. Door de uitbraak van Hepatitis is het niet mogelijk om dit gebied een bezoek te brengen. Ook het lagergelegen gebied Sarateni wordt deze keer niet bezocht. In de maand november zal een kleine groepje vrijwilligers deze gezinnen alsnog hun pakketten en voedselbonnen gaan brengen. Janny, Cees, Yvonne en Tunde gaan na het ontbijt op pad naar het psychiatrisch ziekenhuis in de plaats Târnaveni, waar Kathy, het sponsorgezin van Janny en Cees, drie jaar geleden is opgenomen. Na lang zoeken, vragen en speuren hebben wij in april van dit jaar Kathy gevonden in deze plaats.

Marry, Lia en Joke gaan mee met de bus tot Târgu Mures om daar een dag door te brengen, Geert gaat vandaag achter zijn computer om een aantal zaken af te handelen, Meri bezoekt haar gezin nog even en Coby en Willy bezoeken samen nog een aantal gezinnen.

CONSILIUL JUDEȚEAN
MUREȘ

SPITALUL JUDEȚEAN
"SĂRBESCU" MUREȘ

INFORMARE

ÎN ATENȚIA
VIZITATORILOR/APERTINĂTORILOR

PROGRAMUL DE VIZITĂ ÎN UNITATE ÎNCEPÂND CU DATA DE 12.07.2018

LUNI-VINERI : 15-18
SĂMBĂȚĂ - DUMINICĂ: 10-18

**EXCEPȚIE!
ACCESUL ÎN
ATI, COMP. NEONATOLOGIE ȘI ÎN COMP.
BOLI INFECȚIOASE**

Este permis doar cu **BILET DE VOIE** semnat de
medicul șef secție sau medicul curant/medicul de
gardă.

**VĂ RUGĂM PURTAȚI ECHIPAMENT DE PROTECȚIE ÎN
CADRUL SECȚIILOR/COMPARTIMENTELOR ȘI
RESPECTAȚI INDICAȚIILE PERSONALULUI MEDICAL!**

MANAGER
EC. MEGHIEȘ ȘI SEZSANNA

Intocmit Director medical
Dr. T. Ștefan Ștefan

SPITALUL JUDEȚEAN MUREȘ
Bulevardul Vintur-Păltan Nr.2, Mureș CP 543500, România,
tel. +40 265 446191, fax. +40 265 446176, e-mail: spitalm@spitalm.ro

EUROCERT cert.

Het is ongeveer 70 minuten rijden naar Târnăveni. Het is best een beetje spannend omdat wij niet weten of wij überhaupt door het grote hek van de ingang komen en of wij daarna ook Kathy weer te zien en te spreken krijgen. Na een rit door de prachtige natuur komen wij aan bij het psychiatrische ziekenhuis. Cees rijdt de bus alvast voor het hek en inderdaad gaat het grote ijzeren hek gelijk open en worden wij gedag gezegd door de portier. Geen vragen verder en wij mogen zo doorrijden naar een van de achterste gebouwen. Dat loopt alvast gesmeerd. Wij stappen uit en lopen naar de ingang van het gedeelte waar Kathy verblijft. Op de deur en de ramen ernaast hangen grote aanplakbiljetten dat ook hier Hepatitis A heerst en de mensen die naar binnen willen, besmet kunnen worden. Betreding is op eigen risico. Wij gaan zonder ons te bedenken naar binnen en vragen bovenaan de trap aan een van de verpleegkundigen of wij een bezoek mogen brengen aan Kathy. Aan het hoofd van de afdeling moet natuurlijk toestemming gevraagd worden en daar wachten wij even op. Niet lang daarna komt er een andere verpleegkundige die ons vertelt dat zij samen met een collega Kathy zullen halen. Wij zijn hartstikke opgelucht en blij dat het lukt om Kathy weer te zien. Vijf minuutjes later komt Kathy tussen twee verpleegkundigen in, door de grote deur en komt onze kant op lopen. Op het moment dat zij Janny en Cees ziet roept zij "mamma, mamma, mamma" en Janny en Kathy vliegen elkaar in de armen. Wat heerlijk voor Kathy dat zij even van de afdeling af mag en bij ons mag komen zitten in een soort bezoekersruimte. De handen en het lijfje van Kathy bibberen aan alle kanten. Waarschijnlijk komt het bibberen door de medicatie die zij krijgt. Het eerste wat Kathy zegt is dat wij haar mee moeten nemen naar Sovata. Wij vertellen haar dat zij nog ziek is, nog hier moet blijven en dat wij snel weer op bezoek komen. Wat een verdrietige toestand. Janny en Cees hadden kleding en schoenen meegebracht en die moeten natuurlijk aan. Over de kleding die zij al aan had werden de verschillende kledingstukken aangedaan. Zij vond de kleding erg mooi en de iets te grote schoenen prachtig. Janny en Cees hadden ook een mapje met foto's van eerdere bezoeken aan haar meegenomen en toen zij de foto's zag begon ze de foto's een voor een te kussen. Dat was erg aandoenlijk. Na onze bezoektijd moest Kathy weer terug naar de afdeling en twee verpleegsters namen haar van ons over. De spullen die voor Kathy waren meegenomen, werden door de verpleegsters afgenomen, ook het fotomapje. De verpleegsters vertelden dat er geen privé spullen mee naar binnen mochten vanwege de veiligheid. Wij vonden het vreselijk dat er niets van haar zelf mee mocht naar de afdeling. Niet eens een eigen kastje met wat spulletjes!

Wij knuffelen haar gedag en beloven snel weer terug te komen. Bij het naar buiten gaan zien wij een soort balkon met tralies ervoor. Dat bleek de ruimte te zijn waar de dames, die op dezelfde afdeling wonen als Kathy, kunnen luchten. Wij zijn verdrietig om de situatie van Kathy, maar tegelijkertijd realiseerden wij ons dat zij hier veilig is en verzorgd wordt. Stilletjes en met gemengde gevoelens lopen wij terug naar de bus...

MAANDAG 15 OKTOBER 2018

De teams van Janny, Geert en Joke gaan verder met het bezoeken van de gezinnen op de Iliesi, Coby en Willy gaan een aantal gezinnen in de buitenwijken bezoeken en ons team gaat de gezinnen op de Bisericii, de Praidului en twee nieuwe gezinnen op de Bekecs bezoeken. Op de Bisericii is Maria-Celilia (68 jaar) in de tuin en hoort ons al aankomen. Het zicht in haar ogen is nihil of bijna nihil, maar haar oren mankeren niets. Zij verwelkomt ons heel hartelijk en nodigt ons uit om in de tuin te komen. Haar man Lajos (66 jaar) is niet thuis omdat hij op zoek is naar werk. Er is alleen agrarisch werk in dit gedeelte van Roemenië en de jongeren hebben eerder kans op werk dan een ouder iemand van 66 jaar.

Lajos is ook niet meer zo snel en kan geen zware zakken en dozen meer tillen. Maar geen werk, betekent ook geen inkomen. Onze komst betekent voor deze twee oudjes een welkome aanvulling qua voedsel, kleding en schoenen. Natuurlijk zijn de voedselbonnen meer dan welkom en Maria-Celilia weet niet hoe zij ons moet bedanken. Zij is zo blij!! Als wij haar vertellen dat er in een van de dozen ook voedsel zit, is zij door het dolle heen. Voorlopig hebben zij voldoende voedsel en wij weten nu al dat zij de komende tijd lekker zullen smikkelen. Met een diepe buiging en Gods zegen toegewenst bedankt zij ons nogmaals voor alle waardevolle spullen die voor hen mee gebracht zijn. Cees heeft de dozen voor haar binnen gezet en alvast het plakband van de dozen gehaald. Zij snelt op haar manier naar binnen.

Op naar de Praidului, waar Enikö ongetwijfeld op onze komst zit te wachten. Het gezin van Enikö heeft 6 kinderen waarvan 4 kinderen in het kinderkuis verblijven. Dit gezin bleef maar groeien en in de afgelopen periode zijn wij, samen met het Nederlandse sponsorgezin, in overleg geweest om Enikö te helpen aan een spiraal. Eva, een van onze Roemeens/Hongaarse hulpverleners, is regelmatig mee geweest naar de bezoeken aan de gynaecoloog in Târgu Mures en de afspraak werd gemaakt dat Enikö een spiraal zou krijgen. De kosten voor het plaatsen van de spiraal bedraagt 500 lei (= € 125,-) en in augustus zou Eniko naar de gynaecoloog in Târgu Mures gaan. Eva zou op die dag mee gaan om de arts te betalen. Helaas was Eva door ziekte niet in de mogelijkheid om mee te gaan en vertrouwde erop dat Enikö zou doen wat afgesproken is. Tot zo ver klopte alles. Als Enikö ons aan ziet komen veegt zij snel haar gezicht en handen af en verwelkomt ons alleraardigst. Binnen in het scheve en in zeer slechte staat verkerende hutje is het warm en vol. Er is niet veel ruimte voor de 4 personen die hier wonen en allerlei potten en pannen moeten weggeschoven worden zodat ik even op een krukje kan zitten om het dossier bij te werken. De gebruikelijk vragen worden gesteld en als laatste vraag ik natuurlijk hoe het gegaan is met het bezoek aan de gynaecoloog. Onze monden vielen open toen Enikö zei dat zij helemaal niet naar de gynaecoloog is geweest en voor het geld iets anders had gekocht. Met stomheid geslagen en heel boos vraag ik haar hoe dat zij dat heeft kunnen doen! Eniko schrok enorm van mijn reactie, maar bood geen excuses aan. Enikö heeft met deze actie alle hulp in de vorm van kleding, schoenen, maandelijkse voedselbonnen en medische hulp compleet verpest. Natuurlijk hebben wij direct de Nederlandse sponsor op de hoogte gebracht en logisch dat ook zij achter het besluit van SOS staat om geen enkele hulp meer te verlenen. Heel verdrietig voor de kinderen, want die kunnen er uiteindelijk niets aan doen.

Behoorlijk boos en geïrriteerd gaan wij naar een van de flatgebouwen aan de Bekcs. Wij zijn eerst op zoek naar Szabolcs, een blindeman, die onze hulp nodig zou hebben. Als wij eindelijk de juiste ingang hebben gevonden, blijkt Szabolcs naar de dokter in Mures te zijn en moeten wij dit bezoek uitstellen tot een ander moment.

Het tweede bezoek is aan Ohilia, een jonge vrouw van 32 jaar met een kindje van twee jaar. Binnen in de flat is het schoon en keurig opgeruimd en de muren zijn in vrolijke kleuren geverfd. Dat ziet er goed uit. Als ik naar Ohilia kijk zie ik een bibberend, dun lijfje en een zorgelijk gezicht. Zij biedt ons een krukje aan en ik zie dat zij zich heel onzeker beweegt en slecht loopt. Zij probeert een glaasje water in te schenken, maar dat lukt niet echt. Wat is hier aan de hand? Een jaar geleden kon Ohilia zich niet meer goed bewegen, leek dronken en was snel moe. Door haar omgeving werd zij gepest omdat iedereen dacht dat zij dronk en daardoor zo raar liep en sprak. Geld om zomaar naar de dokter te gaan was er niet en Ohilia dacht dat het wel over zou gaan. Uiteindelijk is zij drie maanden geleden naar de wijkarts gegaan en die constateerde Parkinson. Dat is afschuwelijk. Gelukkig heeft deze wijkarts Ohilia geholpen waar hij kon, maar een bezoek aan een neuroloog moet wel gebeuren. Werken kan Ohilia allang niet meer en iedereen weet... geen werk, geen geld.

Zij heeft geen ouders meer, de vader van haar kindje heeft haar verlaten en alleen haar broer kan haar zo nu en dan helpen. Natuurlijk maakt Ohilia zich grote zorgen om haar kindje. Hoe moet dat verder?

Het is van belang dat Ohilia naar Sighisoara gaat om een ziekteverklaring te krijgen. Met dit document kan zij naar een neuroloog in Mures. Zonder zo'n document kan zij niets en krijgt zij geen medische hulp. Levente, een van onze Roemeens/Hongaarse hulpverleners zal binnen twee dagen met Ohilia naar Sighisoara gaan voor de ziekte verklaring en haar daarna doorbrengen naar Targu Mures voor een bezoek aan een neuroloog. Vanzelfsprekend zal SOS de kosten van het vervoer betalen. Nu moet er nog gezorgd worden dat Ohilia bij een van de kleine plaatselijke winkeltjes voedsel kan kopen met de SOS voedselbonnen. Nog niet alle supermarktsjes zijn verbonden aan SOS en zo ook dit winkeltje. Gelukkig kende Tunde, onze Roemeens/Hongaarse hulpverlener voor vandaag, de eigenaar van dit winkeltje. Aangekomen in het winkeltje blijkt Judit, de eigenaresse, gelukkig aanwezig. Zij hoort ons verhaal aan en weet direct over wie het gaat. Zij begint hevig te huilen en vertelt ons dat zij de situatie heel goed begrijpt. Zelf heeft zij haar gehandicapte kindje op 10-jarige leeftijd eind vorig verloren en voelt mee met het probleem van Ohilia. Gelukkig stemt zij in om de SOS voedselbonnen te accepteren en vanaf deze dag hoeft Ohilia zich geen zorgen te maken over de dagelijkse maaltijden voor haar en haar kindje. Ook de hulp voor de medische zorg die Ohilia ongetwijfeld nodig zal hebben, zal SOS verzorgen. Dit was een heftig en emotioneel bezoek en wij moeten ons even herpakken.

DINSDAG 16 OKTOBER 2018

In de ochtend wordt aan de scholen, crèches en de Gemeente Sarateni een bezoek gebracht. In de middag zal de tweedehands kinderkledingwinkel van Melinda bezocht worden en gaan wij kijken hoe het daar allemaal verloopt. Dankzij de jaarlijkse schitterende donatie van **Vat Foundation uit Rotterdam** kan SOS de schoolgaande kinderen uit de meest arme gezinnen onder andere ondersteunen met het betalen van de werkboekjes en andere schoolmaterialen. De werkboekjes in de Roemeense en Hongaarse taal zijn de leermaterialen waaruit les gegeven wordt. Ook worden van deze ongelooflijk mooie donaties warme lunches voor de meest arme kinderen betaald. Als er geen ondersteuning zou zijn voor deze lunches, moeten de kinderen om 12.00 uur naar huis en zouden dan niet de hele dag op school kunnen blijven, waardoor een enorme leerachterstand zou ontstaan. U begrijpt dat niet alleen wij, maar ook het onderwijzend personeel en de ouders zeer dankbaar zijn voor deze fantastische donaties. Op dit moment krijgen 6 scholen en crèches dozen met kinderkleding. Iedere maand krijgen de kinderen via de juf of meester uit hun klas, een schoon setje kleding en/of een paar schoenen. Op deze manier worden de scholen ook meer betrokken bij het wel en wee van de gezinssituaties en kunnen in geval van nood, SOS benaderen voor advies of hulp.

Naast de dozen met kleding voor de kinderen, worden er ook dozen met kleding en schoenen voor volwassenen gebracht bij alle vier de 4 scholen. De kleding voor de volwassenen worden aan de bewoners uit de wijk waar de school gevestigd is, verkocht tegen piepkleine prijsjes. Voor de bewoners is het fijn dat zij zelf hun kleding en schoenen uit kunnen zoeken en passen en voor de scholen komt er geld binnen om bijvoorbeeld een dagje naar de dierentuin in Targu Mures te gaan, een sportdag met een andere school in een ander dorp te organiseren of een mooi Paas- of Kerstfeest te vieren. Voor SOS zorgt dit project ervoor dat er minder persoonlijke gezinsdozen gemaakt hoeven te worden, hetgeen ongelooflijk veel tijd scheelt voor de vrijwilligers in de loods van SOS in Oud-Beijerland. Het onderwijzend personeel is laaiend enthousiast en werken graag mee om de kleding te verkopen aan de bewoners uit hun wijk. Geweldig toch!

De samenwerking met de scholen loopt fantastisch en de directie van de scholen en crèches geven ons regelmatig updates van de absenties, lijsten met de namen van de kinderen en voortgang binnen het onderwijs. Op de Iliesi school heeft het lokaal van de Naschoolse Opvang een metamorfose ondergaan. De muren waren gescheurd en de verf van 30 jaar geleden had zijn kleur en glans verloren. Verf en witsel hebben hun werk gedaan en het lokaal ziet er weer keurig en gekleurd uit. Op de Naschoolse Opvang komen iedere dag 30 - 35 kinderen in alle leeftijden van de Iliesi, 1 Mai en Minei hun huiswerk maken, kunnen zij spelen, krijgen een maaltijd en worden geholpen met kleding en schoenen. Nu zijn er een behoorlijk aantal schoolkinderen geveld door Hepatitis. Zelfs onder het onderwijzend personeel zijn er slachtoffers gevallen. Csaba, de sportleraar van de Sarateni school was zo geel als een ei en doodziek. Hij moest worden opgenomen in het ziekenhuis. Hopelijk worden wij, ondanks de inenting, niet ziek.

Met de Sarateni school is het nieuwe project "Opvang ongeschoolde kinderen en kinderen met mentale en fysieke problemen in de leeftijd van 12 t/m 17 jaar" besproken. In Sovata en Sarateni zijn ca. 65 jongens en meisjes die niet kunnen lezen en schrijven. Dit zijn veelal kinderen die in een slechte gezinssituatie verkeren, of geen ouders meer hebben, of ouders die niet voor hen kunnen zorgen. Veel van de meisjes in de leeftijd van 12 en 13 jaar hebben al een kindje. Daarnaast zijn er kinderen met fysieke en mentale handicaps zoals bijvoorbeeld autisme, Dyslexie en ADHD. Voor deze groep kinderen hopen wij met ingang van het schooljaar 2019-2020 een opvang te realiseren middels een naschoolse opvang. Van **RoFa Foundation uit Bergschenhoek, Vat Foundation uit Rotterdam, de Hervormde en Katholieke kerk uit Rozenburg** hebben wij inmiddels schitterende bedragen gedoneerd gekregen voor dit belangrijke en mooie project. Vanzelfsprekend zullen wij u tussentijds informeren over de voortgang van dit project.

De ochtend is alweer voorbij en wij eten even een boterham in de bus. Het weer is nog steeds schitterend en wij genieten even van de rust en het zonnetje. Wij hebben even telefonisch contact met de andere teams en zij geven aan ook lekker op te schieten met de bezoeken die gedaan moeten worden. Wij moeten nu niet te lang meer treuzelen en gaan richting Ivonn Üzlet, de tweedehandskinderkledingwinkel van Melinda. Het is behoorlijk druk in de winkel en de verkopen lijken goed te gaan. Het duurt even voordat Melinda tijd heeft om ons te woord te staan. Melinda vertelt vol enthousiasme hoe goed de winkel loopt en dat de mensen het heel fijn vinden om voor kleine prijsjes prachtige tweedehands kinderkleding te kunnen kopen voor hun kinderen. De winkel blijkt een daverend succes en de winkel heeft inmiddels ook een sociale functie gekregen. Moeders brengen de kinderkleding die te klein is geworden voor hun kinderen, gewassen en heel terug bij Melinda. In ruil daarvoor krijgen deze moeders een korting van 15% op de nieuwe aankopen. De ingeruilde kleding wordt apart opgehangen en kan uitgedeeld worden aan de mensen die geen geld hebben om kinderkleding te kopen. Zelfs € 0,50 kunnen deze mensen niet betalen. Door zo te werken heeft Melinda toch omzet en kan zij kosteloos de meest arme mensen helpen.

Een aantal weken geleden was er een zwangere vrouw opgenomen in het ziekenhuis. Deze mevrouw bleek kanker te hebben in een vergevorderd stadium. Op het moment dat zij weer wat opgeknapt was van de bevalling, is zij stilletjes uit het ziekenhuis geslopen en heeft haar kindje achtergelaten. Diep triest en verdrietig. Deze moeder heeft dit zo moeten doen omdat zij zelf nooit voor het kindje kan zorgen. Inmiddels is het babymeisje opgenomen in een pleeggezin en via Melinda is een mooi pakket babykleertjes, een wandelwagen en alle andere spullen die nodig waren gegeven. Prachtig. Op een ander moment kwam er een moeder met een eigeel en doodziek kind bij Melinda om kleding en schoentjes te vragen. Het kindje was ziek door Hepatitis en moest naar de dokter. Het kind had een kapotte broek en een dun vuil shirtje aan. Melinda heeft het kindje mooi en compleet met jasje aangekleed en schoentjes aangedaan. De moeder was Melinda meer dan dankbaar.

Ook moeder van 4 opgroeiende kinderen was dankbaar voor de winkel van Melinda. Sinds "Ivonn Üzlet" er is, kan zij voor weinig geld moderne kleding kopen voor haar kinderen en worden haar kinderen niet meer gepest omdat zij ouderwetse en vieze kleding droegen. Dat de tweedehands kinderklledingwinkel van Melinda een succes zou worden, wisten wij al, maar deze ontwikkelingen gaan alle verwachtingen te boven. Geweldig en wij zijn heel erg trots op Melinda. Voordat wij vertrekken geven wij Melinda een cadeau van onze Nederlandse vrijwilliger Corrie. Corrie heeft voor de winkel van Melinda een schitterende, met de handgemaakte, kleurige vlag gemaakt. Melinda is helemaal overrompeld door dit mooie en lieve gebaar van Corrie en weet even niet wat zij moet zeggen. Na de vlag uitvoerig bekeken te hebben bedankt zij Corrie heel hartelijk via ons team. Natuurlijk brengen wij de bedankwens aan Corrie over als wij weer in Nederland zijn. De vlag zal een mooie plaats aan de muur in de winkel krijgen.

Er is weer een dag voorbij en morgen is het alweer de laatste dag van ons bezoek. De andere teams druppelen ook weer binnen op ons logeeradres en gaan snel even onder de douche voordat wij gaan eten. Gelukkig kunnen wij lekker op tijd naar bed.

WOENSDAG 17 OKTOBER 2018

De laatste dag van ons bezoek is altijd een beetje rommelig. De planning wordt nog even doorgenomen tijdens het ontbijt en moet worden bijgesteld voor een tweetal teams. Iedereen gaat daarna weer op pad en zorgen ervoor dat alle werkzaamheden gedaan worden. Wij gaan in de ochtend naar Jozsi. Jozsi is de man waarvan het rechterbeen geamputeerd moest worden door een fout in het ziekenhuis. Via de Overheid had Jozsi een te zware, niet passende en te korte beenprothese gekregen. De zware beenprothese moest met twee riempjes om de middel van Jozsi vastgemaakt worden en dat werkte natuurlijk niet. Met deze prothese kon Jozsi zich niet goed bewegen en kon ook niet naar buiten. Het was de vurigste wens van Jozsi om een nieuwe prothese te krijgen, maar door de hoge kosten hiervoor leek dit ondenkbaar. Joke, een van onze fantastische sponsors, die zich het lot van Jozsi erg heeft aangetrokken, heeft zich vanaf vorige jaar oktober hard gemaakt om het benodigde bedrag van € 12.000,- bij elkaar te krijgen.

In de tussenliggende periode van oktober 2017 en augustus 2018 is er veel gebeurd. Jozsi is met Klara, zijn zus en een van onze Roemeens/Hongaarse hulpverleners, op ons verzoek naar Oradea geweest en heeft daar een ander orthopedisch bedrijf bezocht die tegen veel lagere kosten een beenprothese voor Jozsi kan maken. Voor maar liefst € 6500,- minder kan voor Jozsi een voor hem geschikte beenprothese aangemeten worden. Het uiteindelijke benodigde bedrag van € 5500,- dat nodig is, was nog niet helemaal aan donaties binnen gekomen en wij kwamen nog € 1725,- te kort. Omdat wij graag wilden dat Jozsi vóór de winterperiode zijn nieuwe beenprothese zou hebben, heeft het bestuur van SOS besloten om het resterende bedrag van € 1725,- voor te schieten.

Als wij bij Jozsi binnenkomen, zien wij een stralende glimlach op zijn dankbare gezicht. De prothese die hij nu heeft is een eerste prothese, dus nog niet de definitieve prothese. Met deze prothese moet Jozsi leren lopen en leren sturen met de stomp. Dat valt niet mee en telkens moet hij zichzelf vasthouden om niet te vallen. Na twee maanden moet hij terug naar het orthopedische bedrijf in Oradea en wordt een tweede prothese aangemeten. Na weer twee maanden zal de uiteindelijke beenprothese gemaakt worden. Het definitieve prothesebeen zal er dan ook uit zien als een echt been. Op de foto's kunt u goed de verschillen zien tussen de door de Overheid gegeven beenprothese en de nieuwe beenprothese. Wij gaan ervan uit dat Jozsi na de zomer van 2019 weer aan het werk kan. De ervaring met dit orthopedische bedrijf is fantastisch en mochten er weer mensen zijn die een prothese nodig hebben of al een prothese hebben en die aangepast moet worden, dan weten wij een goed adres.

Van Coby kregen wij nog een bijzonder bericht over Imola. Imola stond op een hoge ladder om haar oma te helpen bij het druiven plukken. Doordat zij zich te ver opzij strekte, viel zij van de ladder en een groot gat in haar hoofd als resultaat. Het hevige bloedende gat werd dichtgehouden met een doek. Imola gaat naar de wijkarts en neemt plaats in de wachtkamer. Na een paar uur wachten dacht de moeder van Imola "Dit gaat wel heel lang duren" en gaat op onderzoek uit. Aangekomen bij de wijkarts blijkt Imola nog steeds in de wachtkamer te zitten met de bebloede doek nog tegen haar hoofd. Op de vraag waarom Imola daar nog steeds zat, kreeg ze als antwoord dat er eerst betaald moest worden voor het hechten van de grote hoofdwond, een bedrag van maar liefst 400 lei (= € 100,-)! De moeder van Imola stapte op de dokter af en zegt hem dat zij zo veel geld niet hebben en dat de hoofdwond wel gehecht moet worden. Uiteindelijk nam de dokter genoegen met een betaling van 200 lei en werd er een serie krammen in haar hoofd gezet. Op zulke momenten realiseren wij ons maar al te goed hoe fijn het is om in Nederland te wonen. Ook aan deze laatste dag is een einde gekomen en gaan wij terug naar ons logeeradres. De andere teams zijn ook terug van de hun laatste werkzaamheden. De mappen met de bijgewerkte gezinsdossiers gaan terug in de dozen en met elkaar nemen wij nog gezellig iets te drinken. Wij zijn het duidelijk met elkaar eens dat dit een anders dan andere reis was en dat het ondanks de angst om een beer tegen te komen en het gevaar van de uitbraak van hepatitis, het een waardevolle en mooie reis is geweest.

Met 100% motivatie gaan wij na terugkomst in Nederland weer aan de slag voor het transport van april 2019.

TOT SLOT:

Wij hopen u met dit reisverslag een goed beeld te hebben gegeven van onze ervaringen, belevenissen en werkzaamheden die zijn opgedaan en uitgevoerd tijdens deze reis. Het is en blijft ontzettend jammer dat wij voor de arme gezinnen in Hostad en Sarateni tijdens dit bezoek niet veel hebben kunnen doen. Het spijt ons dat wij voor de Nederlandse sponsors die gezinnen ondersteunen in gebieden waar hepatitis A is uitgebroken, geen bezoekresultaten en foto's hebben kunnen maken. Ook de dames die zo veel mooie breiwerken hebben gemaakt, moeten wij teleurstellen. Het was door de hepatitis helaas niet mogelijk om een groot aantal breiwerken uit te reiken en om daarvan foto's te maken. Dit zullen wij op een later moment alsnog doen.

Zowel de Nederlandse vrijwilligers als de Roemeens /Hongaarse hulpverleners hebben keihard gewerkt en hun best gedaan om zoveel mogelijk mensen hulp te bieden. Net als alle eerdere bezoeken aan Sovata hebben onze Nederlandse vrijwilligers ook deze reis en het verblijf uit eigen middelen bekostigd. Dat is fantastisch!!! Heel veel respect en grote dank gaat uit naar al onze 32 fantastische en trouwe vrijwilligers. Ook onze inzamelpunten her en der verspreid in Nederland, verdienen een dikke pluim. Dank jullie wel!

Extra grote dank gaat uit naar **Bergschenhoek Groep BV uit Bergschenhoek** voor het laten drukken van dit prachtig uitgevoerde reisverslag. Transportbedrijf **Neele-Vat BV uit Rotterdam** willen wij uit de grond van ons hart hartelijk bedanken voor het verzorgen van het transport van Oud-Beijerland naar Sovata.

Graag willen wij u als trouwe sponsor en ondersteuner van SOS ontzettend hartelijk bedanken voor alle donaties, in welke vorm dan ook. Graag willen wij van de gelegenheid gebruik maken om sponsors die prachtige bedragen en/of kleding doneren aan SOS maar waarvan wij nog geen adresgegevens hebben, ook hartelijk bedanken. Dankzij u allen is het iedere keer weer mogelijk om de meest arme mensen in Sovata en Sarateni hoop en zicht op een betere toekomst te geven. **Nagyon köszönöm szépen** (heel hartelijk dank) namens de mensen uit Sovata & Sarateni.

Praktische tips voor hulpverlening

Bedrijven, instellingen, stichtingen en velen van u vragen ons: "Wat kunnen wij naast een financiële steun en kledingdonaties nog meer doen voor bijvoorbeeld de school- en crèche-projecten van SOS?" Naar aanleiding van deze vraag hebben wij wensenlijsten samengesteld met artikelen die voor de scholen, crèches en gezinsondersteuning heel erg belangrijk zijn. Het kan u wellicht helpen makkelijker een keuze te maken bij wat u nog meer zou kunnen betekenen voor de kinderen en gezinnen van Sovata en Sarateni in Roemenië.

WENSENLIJST VOOR DE LAGERE SCHOLEN EN CRÈCHES:

Schriften en blocnotes	Vouwblaadjes (gekleurd) A4 en A5
Waterverf en penselen	Kopieer, teken- en crêpepapier
Potloden en puntenslijpers	Scharen voor groot en klein
Knutselmaterialen en stickers	Plakstiften en potten plaksel
Kleurboekjes	Ballpoints (met of zonder reclame)
Kleurpotloden en stiften	Grote kralen om te rijgen en draad

WENSENLIJST VOOR HET PROJECT GEZINSHULP:

Blikken vlees, zakjes droge soep, gedroogde bruine en witte bonen, spliterwten, blikjes tomatenpuree, pasta, rijst, macaroni, thee, oploskoffie, oplos chocolademelk, bouillonblokjes, blikjes leverpastei, handzeep, tandpasta en tandenborstels, handdoeken, theedoeken, warme sokken, waxinelichtjes en paracetamol.

Financiële donaties en giften

Natuurlijk zijn en blijven ook financiële donaties zeer belangrijk. Van de financiële donaties worden bijvoorbeeld in Roemenië zelf voor de lagere scholen werkboekjes en leesboeken in de Roemeense en Hongaarse taal aangeschaft en wordt het verbeteren van de woon- en leefomstandigheden betaald. Verder kan voor 5 euro één SOS voedselbon worden uitgegeven, waarvan twee volwassen mensen bijna een week kunnen eten. Helaas is het kopen van vlees geen optie, omdat de prijs van vlees onbetaalbaar is voor de meeste mensen. SOS voedselbonnen worden op naam van de begunstigde uitgeschreven en kunnen verzilverd worden in de kleine supermarkten. Eén van onze Roemeense hulpverleners controleert de verzilverde voedselbonnen op het juiste gebruik ervan. Bij onregelmatigheden worden de onterecht verzilverde voedselbonnen door de supermarkt, niet betaald door SOS.

Algemene contactgegevens:

Yvonne Willebrands

☎ 06-24521969

✉ yvonne@stichtingsovata.nl

🌐 www.stichtingsovata.nl

OVERIGE CONTACTPERSONEN:

Alphen aan den Rijn e.o.

Geert van Duin

☎ 0172-769102

Everdingen e.o.

Coby Teuben

☎ 06-13417128

Voorburg e.o.

Margriet Willems

☎ 070-3862815

IBAN rekeningnummer: NL88 INGB 0003 5337 95